

ایران

نقش اساسی اصحاب فرهنگ و هنر در ایجاد همبستگی ملی

یکی از دستاوردهای این جنگ برای کشور، وحدت و همدلی اجتماعی است که در جامعه ایجاد شده است. نقش چهره‌ها و اصحاب فرهنگ و هنر در این جنگ و ایجاد همبستگی ملی، نقشی اساسی و قابل توجه بود و ما شاهد همراهی و همدلی خیلی خوبی از چهره‌ها و تشکل‌های هنری در رشته‌های مختلف سینما، تئاتر، موسیقی، تجسمی، شاعران و نویسندگان بودیم- حفظ همبستگی موجود و تداوم آمادگی‌های لازم در جامعه ضروری است و باید برای ارتقای تاب‌آوری اجتماعی و تقویت روحی و روانی مردم با برنامه و فعالاته عمل کنیم.

صحبت‌های سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در یکصدو هفدهمین جلسه شورای هنر

بازگشت عموهای فیتیه‌ای به آتن شبکه دو

«دوقلوها در شهر پنج ستاره» با حضور علی فروتن، محمد مسلمی و حمید فروتن عموهای فیتیه‌ای میهمان خانه‌های کودکان در شهری خیالی و رنگارنگ می‌شود که با ماجراهایی تازه برای آموزش مفاهیم شهروندی و زندگی اجتماعی برای نسل آینده همراه است. این مجموعه که فصل دوم از سری «دوقلوها» است با محوریت آموزش حقوق شهروندی و همچنین معرفی مشاغل گوناگون، دنیایی فانتزی و رنگارنگ را در شهری جادویی میان ابرها در بزرگ‌ترین دکور کودک تلویزیون ایران به تصویر می‌کشد. **امهر**

گلاب آدینه در جمع داوران جشنواره «۲۵»

با حکم خسرو نقیبی، دبیر جشنواره «۲۵»، پنج چهره فرهنگی و هنری به‌عنوان اعضای هیأت داوران بخش ویژه این جشنواره با محوریت محیط زیست منصوب شدند. گلاب آدینه، محمد درویش، بزرگمهر حسین‌پور، حسن معجونی و پانتشه پناهی‌ها، آثار رسیده به این بخش را ارزیابی و داوری خواهند کرد. بخش ویژه جشنواره «۲۵» امسال میزبان آثاری است که در قالب‌هایی غیر از فیلم و عکس ارائه می‌شوند. جشنواره فرهنگی «۲۵»، تابستان و پاییز امسال در تهران برگزار خواهد شد. **امهر**

انتشار نخستین تصویر از بازیگر سریال هری پاتر

شرکت جی‌پی‌او، در پانیه‌ای که در صفحه رسمی یکی از شبکه‌های اجتماعی خودمنتشر کرده از آغاز فیلمبرداری سریالی بر اساس داستان مشهور «هری پاتر» نوشته جی. کی رولینگ خبر داد: سریالی که احتمال دارد تکمیل آن دست کم ۱۰ سال طول بکشد. در این تصویر دومینک مک لافلین، بازیگر ۱۱ ساله نقش هری پاتر را دارد و یونیتفرم معروف مدرسه «هاگوارتز» را به تن کرده و عینک گرد بر چشم و جای زخم ساعقه شکل بر پیشانی دارد. این سریال در استودیوی «لیوزدن» برادران وارنر در «هارتفورت‌شایر» انگلیس تولید خواهد شد. **ایرنا**

گزارش «ایران» از حواشی به وجودآمده و انتقادات توهین‌آمیز به فیلم «پیرپسر»

ادب در نقد، زینت نیست؛ جوهر است

نیز به جلو برداشت؛ افشای داستان فیلم در زمان اکران آن و در اوج فروش و اشتیاق مخاطب برای تماشای «پیرپسر»، این کار نه در قاموس نقد حرفه‌ای جای می‌گرفت و نه در چهارچوب اخلاق رسانه‌ای. از نظر منتقدان، این رفتار بیشتر شبیه انتقام شخصی بود تا تحلیل فرهنگی.

نقد به جای نفرت

پاسخ بسیاری از مخاطبان به هجمه دهیاشی اما توصیه به رعایت چارچوب‌ها و دفاع از هنر در برابر ادبیات سانسور بود. در کمتر از چند ساعت، بیش از صدها کامنت زیر پست دهیاشی منتشر شد. بسیاری او را به تناقض گویی و رفتارهای دوگانه در عرصه عمومی متهم کردند و با اشاره به گذشته دهیاشی و سوءاقتش در مواجهه با محدودیت‌های رسانه‌ای، این پرسش را طرح کردند: «کسی که خود قربانی سانسور بوده، چرا چنین بی‌پروا درخواست ذبح یک اثر فرهنگی را دارد.» نگاه این دسته از معترضان بر این اصل تأکید داشت که ادبیات سانسور، چه از سوی نهادهای رسمی و چه از سوی فعالان رسانه‌ای، به یک اندازه خطرناک است. انتقاد از لحن نامناسب و ادبیات نفرت‌زا دیگر مؤلفه تکرار شونده در واکنش مخاطبان به این پست در فضای مجازی بود.

برخی متذکرشدند که اگر توهین و طعنه، ارشاد، به صورت ضمنی خواستار ذلت حذفی در چرخه اکران شد. دهیاشی پس از واکنش‌های منفی گسترده، نه‌تنها از موضع خود عقب‌نشینی نکرد، بلکه گام دیگری

از پاسخگویی به چنین هجمه‌هایی، دنبال کنندگان صفحه اینستا گرامش را به گفت‌وگو درباره فیلم دعوت کرد. جعفر گودرزی، رئیس انجمن منتقدان و نویسندگان سینمایی ایران، با لحنی متین و صریح با تأکید بر این جمله کلیدی که «ادب در نقد، زینت نیست؛ جوهر است» یادآور شد که منتقد باید روشنی بیابد نه تاریکی، فهم بسازد نه فحاشی؛ «تاریخ شفاهی، شنیدن است، نه پدیدن؛ گشودن است، نه بستن؛ فهمیدن است، نه فحش دادن. روایت را باید به آغوش کشید، نه بر صلیب کلمات میخ کرد» از سوی دیگر، پرویز جاهد، منتقد سرشناس سینما نیز واکنشی دو وجهی داشت. او با انتقاد از کارگردان فیلم و رفتارهایش در جشنواره، نوشت: «این‌گونه نقد جدی به این فیلم دارم و از رفتار زشت کارگردانش در زمان جشنواره عصبانی‌ام، اما لازم می‌دانم با درخواست دهیاشی برای توقیف این فیلم مخالفت کنم. این حرف خلاف آزادی بیان است.» او همچنین، در واکنشی تأمل‌برانگیز به بخشی از اهالی رسانه و منتقدانی که در گذشته در برابر توهین کارگردار سکوت کرده بودند، طعنه زد. این واکنش‌ها نشان می‌دهد که مسأله، فقط دفاع از یک فیلم یا حمله به یک منتقد نیست. بحث بر سر معیارهای اخلاقی و حرمت نقد است. این اتفاق اگر چه تلخ اما می‌تواند بهانه‌ای برای آسیب‌شناسی شأن نقد در فضای عمومی و ضرورت حفظ احترام در گفت‌وگوهای فرهنگی هم باشد.

جعفر گودرزی، رئیس انجمن منتقدان و نویسندگان سینمایی ایران، با لحنی متین و صریح با تأکید بر این جمله کلیدی که «ادب در نقد، زینت نیست؛ جوهر است» یادآور شد

که منتقد باید روشنی بیابد نه تاریکی

نقدی که ضد وفاق بود

آنچه نقد حسین دهیاشی به فیلم «پیرپسر» را گزنده می‌کند نه فقط نوع ادبیات و زبان تند آن که تا مرز توهین پیش رفته، که بی‌اعتبار کردن دستاور دولت چهاردهم و سازمان سینمایی در اکران فیلم‌های توقیفی چند سال اخیر است. اینکه فیلمی را دوست داشته باشیم یا نداشته باشیم، حق هر مخاطبی است اما اینکه چون فیلمی را نپسندیدیم، سیاست‌گذاران سینمایی را متهم به بی‌اخلاقی کرده و حکم به توقیف و حذف آن دهیم، بی‌انصافی و ناعاداتی نسبت به عملکرد مدیران ارشاد در دولت چهاردهم است که با بیست‌سازی برای رفع توقیف برخی فیلم‌ها و اسامان اکران آنها تلاش کردند؛ عملکردی که نیازمند ستایش است نه نکوهش. واقعیت این است که هر فیلمی می‌تواند مخالفان خود را داشته باشد و هیچ اثری فراتر از ساحت نقد نیست که در هاله تقدس بنشیند و تنها شایسته ستایش باشد، اما فیلمی را با لحن لمبئی به لجن کشیدن نامش نقد نیست، نفرت پراکنی است. وزارت ارشاد و سازمان سینمایی دولت چهاردهم با شعار «وفاق ملی» تلاش کرده تا شکافی که بین هنرمندان و دولت در سال‌های اخیر به وجود آمده و افزایش یافته را کاهش دهد و اکران فیلم «پیرپسر» یکی از همان اقدامات است که با واکنش‌های مثبتی از سوی جامعه سینمایی و منتقدان و مردم همراه شده است. حالا اکران عمومی فیلم «پیرپسر» هم‌زمان شده با دوران جنگ و پساآتش‌بس که جامعه بیش از هر زمان دیگری به همبستگی و وفاق ملی نیازمند است. خود حسین دهیاشی در گفت‌وگوهای سینمایی که داشته از جمله در گفت‌وگو با مسعود کیمیایی در ضرورت فضای آزاد و متکثر در عرصه تولیدات هنری تأکید کرده، حالا چطور حکم به سانسور و توقیف یک اثر سینمایی می‌دهد. آن هم با فیلمی که با اقبال و تحسین بالایی از سوی منتقدان و مردم مواجه شده و خونی تازه در رگ‌های مرده سینما تزریق کرده است. دکتر صالحی وزیر ارشاد در مراسم معارفه خود از وفاق بین دولت و ملت به‌عنوان مهم‌ترین ضلع گفتمان وفاق گفت و تأکید کرد: «مسائل مهمی در این بخش هست که وزارت فرهنگ به‌دلیل حوزه‌هایی که با آن سروکار دارد، شامل حوزه‌های فرهنگ و هنر و رسانه و دین، می‌تواند در این زمینه نقش مهمی داشته باشد چراکه بخش وسیعی از نتخبگان کشور می‌توانند پل ارتباطی بین دولت و ملت باشند و این افشار با وزارت فرهنگ و ارشاد مرتبط هستند. آنان در ارتباطی خوب می‌توانند یک انسجام درونی با حاکمیت و ملت شکل بدهند.» برای رسیدن به این هدف در سینما باید ابتدا بی‌اعتمادی سینماگران به سیاست‌گذاران و مدیران دولتی را کم کرد نه آنکه با واکنش‌های هیجانی و خشن مانع آن شد.

رضا صامی، دبیر گروه فرهنگی

حسین دهیاشی، تاریخ‌نگار، مستندساز و فعال فرهنگی در روزهای گذشته در شبکه ایکس‌یا همان توئیتر درباره فیلم خیرساز و مورد توجه «پیرپسر» به کارگردانی اکتای برهانی مطلبی نوشته که بازخوردهای بسیار و البته اغلب منفی داشت. او در این متن میان توهین به وزیر محترم ارشاد و کارمندان این وزارتخانه نوشته بود: «... خاک بر سر همه اون... و... و... هایی که جلوی این فیلم سراسر لجن و آشغال... را نگرفتند. بعداً می‌گویند نفوذ مملکت که نیست...» «پیرپسر» منتقدان علاوه بر نکوهش لحن سراسری بی‌ادبانه دهیاشی که پیش از این زحمات بسیاری در حوزه ادبیات و سینما کشیده، این سؤال را مطرح کردند که ماجرا چه ربطی به نفوذ دارد؟ دهیاشی پس از انتشار این متن، بدون عذرخواهی، داستان فیلم را هم لو داد یا به قول معروف اسپویل کرد تا اکثریت مخالفانش، این حملات را به تلاش برای خودنمایی و تسویه‌حساب شخصی تعبیر کنند.

برش

در سال‌های اخیر برخی چهره‌های فعال رسانه‌ای در شبکه‌های اجتماعی به بهانه فضای غیررسمی، با تأکید بر لزوم تلخ و گزنده بودن نقد، چهارچوب‌های اخلاقی و فرهنگی را زیر پا گذاشته‌اند. صاحب‌نظران معتقدند چنین رفتارهایی می‌تواند در بلندمدت به تضعیف جایگاه خود نقد و سقوط اعتبار فرهنگی بینجامد. اما در همین فضای جنجالی و در شرایطی

که لغزش در تصمیم‌گیری با عقب‌نشینی از قانون می‌توانست به رویه‌ای خطرناک تبدیل شود تصمیم سازمان سینمایی در پایبندی به مجوز صادرشده و حمایت از روند قانونی اکران، پیامی ولو بی‌سر و صدا را روشن به متعقدند چنین رفتارهایی می‌تواند در دوهره‌ای که غوغای رسانه‌ای ممکن است تصمیم‌ساز شود، عقلانیت و پایداری بر اصل قانون، خود شکلی از مقاومت فرهنگی است.

کسی به وزرا یا کارکنان دولت در حال انجام وظیفه یا به سبب انجام آن توهین کند، مشمول مجازات حبس یا جزای نقدی خواهد بود. این‌جا دقیقاً با همین وضعیت رویه‌رو هستیم.»

نقد، بیستر گفت‌وگوست نه تخریب

و حید آگاه در جمع‌پندی خود، بر ضرورت پاسداری از مرزهای اخلاقی در نقد فرهنگی تأکید می‌کند: «ما می‌توانیم با یک فیلم موافق یا مخالف باشیم؛ حتی از آن عصبانی شویم. اما اگر قرار باشد در بیان این مخالفت، آداب عرفی، شرعی، اخلاقی و قانونی را زیر پا بگذاریم، نه‌تنها به حقوق دیگران تعرض کرده‌ایم، بلکه شان نقد را هم نابود کرده‌ایم.» او می‌افزاید: «در کشوری که محدودیت‌های متعدد برای آزادی بیان وجود دارد، و کمترین کسی می‌تواند ادعا کند که این آزادی به‌طور کامل و مطلوب محقق شده، بسیار عجیب است که فردی به‌جای دفاع از فضای بازتر فرهنگی، بابت اکران یک فیلم مجوزدار به نهادهای رسمی حمله و فحاشی کند. این یعنی نه‌تنها نقد نکرده، بلکه عملاً می‌گوید باید صدای متفاوت را خاموش کرد. چنین نگاهی، مغایر با قانون اساسی، مغایر با حقوق شهروندی، و مغایر با روح جامعه مدنی است.» «حتی اگر از فیلمی بیزار باشم، هرگز خواستار توقیف یا حذف آن نمی‌شوم. توقیف، نه در شأن جماعت مدنی است، نه در شأن فرهنگ. جامعه مدنی کارش توقیف نیست؛ کارش، ساختن فضای نقد آزاد و سالم است.»

«ایران» را در صفحه‌های مجازی دنبال کنید

امام علی (ع):

خویشاوندان خود را گرامی بدار، چراکه آنان بال و پر تو هستند.

سخن‌روز

غررالحکم، ج ۲، ص ۲۲۹

انتشار نخستین تصویر از بازیگر سریال هری پاتر

شرکت جی‌پی‌او، در پانیه‌ای که در صفحه رسمی یکی از شبکه‌های اجتماعی خودمنتشر کرده از آغاز فیلمبرداری سریالی بر اساس داستان مشهور «هری پاتر» نوشته جی. کی رولینگ خبر داد: سریالی که احتمال دارد تکمیل آن دست کم ۱۰ سال طول بکشد. در این تصویر دومینک مک لافلین، بازیگر ۱۱ ساله نقش هری پاتر را دارد و یونیتفرم معروف مدرسه «هاگوارتز» را به تن کرده و عینک گرد بر چشم و جای زخم ساعقه شکل بر پیشانی دارد. این سریال در استودیوی «لیوزدن» برادران وارنر در «هارتفورت‌شایر» انگلیس تولید خواهد شد. **ایرنا**

پیشخوان فرهنگی

فلسفه‌درمانی برای روزهای ملتهب

اگر در رویارویی با مسائل مختلف زندگی از خود پرسیده‌اید که فلسفه این پیشامدها چیست، کتاب فلسفه‌درمانی سعید ناشید را بخوانید. این کتاب تلاشی است برای دفاع از نقش فلسفه در ساختن زندگی، اگرچه فلسفه نیاز به کسی ندارد تا از آن دفاع کند. ما نیاز داریم تا اهمیتش را در زندگی روشن کنیم تا بتواند نقش فراموش‌شده‌اش را ایفا کند. نقشی زنده‌تر: کار فلسفه این است که ما را قادر به زندگی سازد. نقشی که امروز در دوره انسان پس از ادیان به آن نیاز داریم: انسانی که بی‌شک نیازهای روحی دارد، اما ادیان موروثی نمی‌توانند به آن پاسخ دهند. دوستانی داریم که از فجایع روزگار و مصیبت‌های زمانه رنج می‌کشند، که در لهیب آتش دردی کشنده در شرایط بشری بسیار بی‌رحمانه می‌سوزد، یکی با دردهای ورشکستگی، باس و بی‌پایوری رویه‌روست، یکی از دوزخ خشونت‌ی وحشی، خسته و نفس‌بریده بیرون جسته و برای ماندن چان می‌کند، یکی می‌بندد بلایای روزگار آمل و ازروهایش را بر باد می‌دهد و یا به سن گذاشته و یکی هم بی‌هیچ پایانی در بیستر مرگ افتاده... آیا فلسفه چیزی برای گفتن به اینان دارد؟ پاسخ آری است. و این همان چیزی است که مؤلف تلاش می‌کند ثابت کند. این کتاب با ترجمه محمد حزنبایی زاده توسط نشر ثالث به بازار آمده است.

اکران‌های جدید سینما

سینماها بعد از جنگ ۱۲ روزه اکران‌های جدیدی را پایش‌بینی کرده‌اند که مهم‌ترین آن اکران «زن و بچه» سعید روستایی است. «زن و بچه» سعید روستایی که اوایل خردادماه در جشنواره کن رونمایی شد و قرار بود از ۱۸ تیرماه در داخل کشور اکران شود، تا تعویق تاریخ نمایش عمومی پس از جنگ ۱۲ روزه، از اول مردادماه روی پرده سینماها می‌رود. بجز «زن و بچه»، گویا قرار است فیلم کمندی «مرد عینکی» به کارگردانی کریم امینی و تهیه‌کنندگی ابراهیم عامریان نیز از یکم مرداد به اکران اضافه شود که بهرام افشاری بازیگر اصلی آن است. همچنین فیلم دفاع مقدسی «اتفاق کلی» به کارگردانی محمد علی عسکری و تهیه‌کنندگی داوود صوری و جمال شورجه که خرداد امسال پروانه نمایش آن صادر شد، از هفتم مردادماه راهی اکران می‌شود. این فیلم در چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر، چهار سیمرغ بزرگسالان نیز در قالبی جذاب روایت می‌کند. سمیرغ نامه محصول مؤسسه فرهنگی هنری «نغمه‌جاودان آفرینش» با تهیه‌کنندگی رضا فتح‌اللهی‌پور است و با حضور کودکان و نوجوانانی که آموزش بازیگری، آواز و موسیقی و حرکت دیده‌اند، اجرا می‌شود. این نمایش برای اولین بار در اردیبهشت ۱۴۰۱ در تالار وحدت روی صحنه رفت و در چهارچوب آیین جهانی نکوداشت عطار نیشابوری که از سوی کمیسیون ملی یونسکو در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ حمایت شد، تولید شده است. اکنون، کمیسیون ملی یونسکو به صورت رسمی به عنوان حامی معنوی از یک پروژه نمایشی ایرانی حمایت می‌کند؛ حمایتی در راستای ترویج صلح، حفظ میراث فرهنگی و آموزش خلاقانه برای نسل جدید. نمایش «سمیرغ نامه» به مدت ۵ شب از جشنشبه بیست‌وششم تا دوشنبه سی ام تیرماه، ساعت ۲۱:۳۰ در سالن اصلی فرهنگسرای نباوران اجرا خواهد شد. گفتنی است، اجرای روز یکشنبه ۲۹ تیرماه، با هدف حمایت از خیره‌های حامی کودکان برگزار می‌شود و زمان اجرای برنامه ساعت ۱۲:۰۰ ظهر خواهد بود.

سمیرغ نامه برای کودکان

دردرس گذران اوقات فراغت تابستان برای خانواده‌هایی که فرزند نوجوان دارند با نگاه به برنامه‌های هنری تا حدی قابل تحمل می‌شود. در تازه‌ترین برنامه نمایشی برای کودکان، نمایش موزیکال کودک و نوجوان «سمیرغ نامه» به چشم می‌خورد. این اثر میان‌رشته‌ای با بهره‌گیری از موسیقی ارکسترال، طراحی حرکت، نمایش و جلوه‌های بصری؛ مفاهیم عرفانی، اخلاقی و زیست‌محیطی را نه‌تنها برای کودکان و نوجوانان بلکه برای بزرگسالان نیز در قالبی جذاب روایت می‌کند. سمیرغ نامه محصول مؤسسه فرهنگی هنری «نغمه‌جاودان آفرینش» با تهیه‌کنندگی رضا فتح‌اللهی‌پور است و با حضور کودکان و نوجوانانی که آموزش بازیگری، آواز و موسیقی و حرکت دیده‌اند، اجرا می‌شود. این نمایش برای اولین بار در اردیبهشت ۱۴۰۱ در تالار وحدت روی صحنه رفت و در چهارچوب آیین جهانی نکوداشت عطار نیشابوری که از سوی کمیسیون ملی یونسکو در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ حمایت شد، تولید شده است. اکنون، کمیسیون ملی یونسکو به صورت رسمی به عنوان حامی معنوی از یک پروژه نمایشی ایرانی حمایت می‌کند؛ حمایتی در راستای ترویج صلح، حفظ میراث فرهنگی و آموزش خلاقانه برای نسل جدید. نمایش «سمیرغ نامه» به مدت ۵ شب از جشنشبه بیست‌وششم تا دوشنبه سی ام تیرماه، ساعت ۲۱:۳۰ در سالن اصلی فرهنگسرای نباوران اجرا خواهد شد. گفتنی است، اجرای روز یکشنبه ۲۹ تیرماه، با هدف حمایت از خیره‌های حامی کودکان برگزار می‌شود و زمان اجرای برنامه ساعت ۱۲:۰۰ ظهر خواهد بود.

برش

در ادامه این گزارش، گفت‌وگویی با وحید آگاه، حقوقدان و پژوهشگر حقوق عمومی انجام داده‌ایم تا ابعاد حقوقی این ماجرا را بررسی کنیم. او معتقد است این توتیت از دایره انتقاد فراتر رفته و به‌روشنی مصداق توهین و رفتار مجرمانه است.

۷ واژه‌توهین‌آمیز: فراتر از خطای کلامی

وحید آگاه در ابتدای گفت‌وگو تصریح می‌کند: «در مورد این توتیت، چند نکته قطعی وجود دارد: اول اینکه درباره توهین نمی‌توان تردید داشت. واژگانی مانند خاک‌برسر، بی‌عزت، بی‌شعور، الدنگ، عویی و گوساله که به‌صورت پیوسته و در یک متن به کار رفته‌اند، هیچ تفسیر غیرتوهین‌آمیزی ندارند. این واژگان بار معنایی مستقلی دارند و نمی‌توان گفت اشتباه لفظی یا بدفهمی رخ داده. در این‌جا با یک توهین آشکار و عمدانه مواجهیم؛ و باید گفت که حتی هشتم.» او یادآوری می‌کند که حتی اگر متن ظاهراً در قالب انتقاد نوشته شده باشد، چنین ادبیاتی از منظر قانونی قابل توجیه نیست: «در قانون مطبوعات تصریح شده که

